

Per què m'he presentat avui amb aquesta insòlita indumentària, podreu saber-ho aviat, si us doneu a donar orel·la a qui us parla: no les orel·les que sovint dreceu davant els sagrats predicadors, sinó les que presteu als xarlatans, als bufons i als joglars del mercadal. Em plau, vet'ho aquí, de fer una estona la sofista davant vostre; però no com dels que avui dia inculquen turmetoses futilitats i els ensenyen a disputar amb més tossuderia, sinó com els antics, que van preferir aquest nom a l'infame apel·latiu de savis. Ells es donaven a celebrar encomiàsticament les glòries dels déus i dels herois. L'Elogi, doncs, que ara escoltareu, no és pas el d'Hèrcules, ans el meu propi, o sigui, el de la Follia.

(Erasmus de Rotterdam: Elogi de la Follia)

Certament el meu discurs no serà ni tan divertit, ni tan punyent, ni tan agosarat com aquest fragment d'Erasmus de Rotterdam i el seu Elogi de la Follia. Però aquest és un dels primers llibres que, en un moment determinat de la meua vida, em va impactar moltíssim i que, encara ara, conserva certa frescor en el seu discurs, si res més no, perquè un punt de follia ens és necessària per a vacunar-nos contra els mals que aquesta societat consumista en què vivim ens fa evidents. Però en realitat havia titulat aquestes ratlles que vull llegir-vos d'aquesta manera:

QUÈ US DIRÉ

Aquesta expressió, que no es meua sinó que d'un dels nostres grans homes, el cronista Ramon Muntaner i que ha recuperat per a una col·lecció de llibres un figuerenc, Manuel Costa Pau de Llibres del segle, m'ha voltat hores pel cap des del moment en què el batlle, l'alcalde de la vostra i meua ciutat em va demanar de fer-vos aquest pregó tot celebrant l'inici de les FIRES I FESTES DE LA SANTA CREU. Què els diré, què us diré?. M'han precedit en aquest acte moltíssimes persones, més sàvies, segurament i molt més enginyoses; més grans i més joves, més guapes i més divertides; més altes i més baixes....però figuerenques, totes. Per tan, si no sóc com elles, sí sóc com elles filla de Figueres, una ciutat esplèndida, (podria ser-ho més, és clar, però per això necessita de l'esforç de tothom); de pas, com tot el país, que la fa acollidora i integradora. Tocada per la tramuntana, aquest vent que ens caracteritza, millor dit, que ens imprimeix caràcter. Una ciutat que té tots els ingredients necessaris per enfil·lar el nou segle XXI, aquest nou mil·lenni que no sabem encara que ens durà, tot i que podem intuir que, segons aquest final del XX excessivament convulsiu, serà mogut.

Aquesta visió de la qual disfruto ara, però des de l'altra banda de la plaça, forma part dels meus feliços records d'infantesa, perquè des d'una balconada d'enfront, durant molts anys, vaig viure la nit màgica dels Reis d'orient, a redós de l'escalf familiar. I avui, ho dic tal qual ho penso, puc reviure aquelles nits, vesprades, millor dit, màgiques en què una nena amb els seus germans i germanes i una bona colla de cosins i cosines, espera amb tota la il·lusió del món aquell regal pel qual ha sospirat tan de

temps! Per a mi, avui, aquest vespre, aquesta tarda-vespre, rebo un regal tant inesperat com els de la meva infantesa: ser la pregonera de les Fires de la santa Creu, la festa més primaveral i bonica de la meva ciutat. Gràcies a tothom!

Quan tenia gairebé a punt aquestes ratlles, em va arribar la notícia de la mort de la Mª Àngels Anglada, en els mateixos dies en què la ciutat també homenatjava a una altra dona, Carme Guasch que encara no fa un any també ens deixava. Dues poetes, dues dones sàvies una de Figueres, l' altra de Vic, però profundament arrelada a la ciutat, a la seva gent i a les seves circumstàncies. Justament aquests dies de Fires es presentarà un llibre en què, amb Jaume Guillaument han estat treballant i que duu el suggestiu títol de FIGUERES, CIUTAT DE LES IDEES. No solament m' agrada el títol, sinó que bàsicament m' agrada el concepte. Si el llibre és un recorregut que ens ofereixen els dos autors a través de la història i dels seus carrers i places, l' idea que sorgeix del seu enunciat és la que hauria de dominar, a partir d' ara, la vida de la ciutat. La ciutat hauria d' esdevenir un autèntic camp on es cultivin idees, que per altra banda i com la mateixa història de la ciutat descriu, n' ha estat sempre farcida. Fixeu-vos sinó i només a tall d' exemple alguns dels il·lustres personatges que han fet de Figueres la ciutat, la vila que ara és: el cronista Ramon Muntaner, el metge jueu Cresques Elies, l' alcalde abanderat del republicanisme empordanès, Abdó Terrades, l' inventor de l' Ictini, Narcís Monturiol, l' advocat Narcís fages de Romà, els escriptors, Anicet de Pagés i Damas Calvet, Carles Bosch de la Trinxeria, August Pi i Sunyer o Josep Pous i Pagés, el músic que va fer de la sardana la dansa més bella que es fa i desfa, Pep Ventura.

L' empresari Carles Cusí que ens va llegir el cinema Sala Edison avui en vies de dissortada desaparició, la saga dels Xirau, els germans Joan farmacèutic, Josep que fou jurista, Antoni destacat polític republicà i en Joaquim, el filòsof.... De la llarga llista de polítics republicans, hem de recordar també a Josep Puig Pujades, escriptor i periodista que a més a més va ser l' editor de l' EMPORDÀ FEDERAL, o Francisc Pi i Margall.... I entre les generacions ja més pròximes el gruix d' artistes en distints camps, com les arts plàstiques, la poesia, la música, que han continuat la llavor extesa pels que he citat i per d' altres que s' han quedat en el tinter: Salvador Dalí, Carme Monturiol, Alexandre Deulofeu, Mª Àngels Vayreda, Francesc Romà i Rossell, Anna Mª Dalí, Jaume Maurici, Eduard Rodeja, Ramon Reig, Jaume Miravittles, August Pi Sunyer, Marià Baig, Josep Massot, Evarist Vallès o el llibreter i impresor Ramon Canet..sense oblidar la reina Sibil·la de Fortià o Josep Pla que sense ser figuerenc fou sempre un enamorat de la nostra ciutat... i el que ha escrit més i millor de Figueres..... i un llarg etcètera que enllacen amb les més pròximes i actuals generacions d' artistes, creadors i creadores figuerencs i empordanesos i que són un fidel reflexe d' aquesta ciutat que s' autoproclama, CIUTAT DE LES IDEES. I ho pot fer amb tot orgull, perquè la història s' ha fet així, amb el seu testimoniatge i, naturalment, ens ha fet així.

Des d'aquest balcó, també, de la casa de la vila, tenim al nostre abast els tres eixos que, com la tramuntana defineixen o inspiren, potser es millor dir-ho així, la nostra manera de ser que queda prou retratada en les paraules anteriors i en la llarga llista de personatges que han fet possible que les idees que han anat envoltant la construcció de la ciutat, avui puguin ser evidenciades a través dels mateixos. És a dir, que sense aquests homes i dones, sense les idees, avui no podríem oferir als visitants aquests tres punts de referència: el primer podria ser, el Museu de l' Empordà, on hi podem trobar a través de l' art i dels llegats, les arrels, la història, la tradició. L' altra, el Museu-teatre Dalí, exponent de la modernitat: l' avant-guardisme, el surrealisme, la utopia, també i per què, no? i l' esperit lúdic, una mica enfollit que a través de la figura d'aquest geni (moltes vegades incomprés i maltractat per nosaltres mateixos) s' ha projectat de la nostra ciutat i de l' Empordà. I per últim, el Museu del joguet (que la Mª Àngels ha definit com un Museu d' Europa) que podríem entendre com el futur, en el sentit que un Museu d' aquestes característiques adreçat bàsicament a la mainada, als noies i noies que han de fer possible el nostre futur.

Diuen que als "samurais" se'ls educava, evidentment per combatre, per lluitar; però també per adaptar-se a una manera de viure que crec que està bé recordar ara i aquí: la de què cal viure el "present". El futur no sabem mai com serà i, per tan, si una viu intensament el present és per descomptat que el futur ja vindrà perquè tanmateix amb el present construïm el demà. Dic això, perquè tampoc vull passar per alt, que com a figuerenca, de soca-arrel, voldria que la meva- i la vostre- ciutat fos la primera i la millor del conjunt del país. Que el seu dinamisme comercial, empresarial, cultural i social marqués la pauta del nostre entorn més immediat. La seva situació estratègica, porta d' Europa, ens ha fet ser més oberts i més dinàmics que ningú en bona part de la nostra història. I això, que sembla que hem perdut una mica, ara a les portes del nou mil.lenni, ho hem de recuperar potenciant al màxim aquesta aposta que significa l' enunciat de FIGUERES, CIUTAT DE LES IDEES.

Les idees són, han de ser, el motor de canvi dinàmic que ha de fer de Figueres, la ciutat que marxa amb pas ferm i segur cap al 2000. M' agradaria, però, que entenguéssiu que aquest és un compromís que hem d' assumir tothom; no només els polítics, sinó tot el conjunt de la ciutadania. Sempre ens hem caracteritzat, justament per les idees; doncs fem que ara aquestes idees animin el present i dinamitzin el futur. Que l' administració municipal es comprometi a acollir-les i a potenciar-les. I vosaltres, homes i dones, i poso l' èmfasi en les dones, de Figueres, comprometeu-vos a oferir als vostres administradors, administradores, l' empenta, necessària per a projectar la nostra ciutat en el conjunt de la història del país. Italo Calvino deia en el seu esplèndid llibre LES CIUTATS INVISIBLES:

" I de les ciutats com dels somnis: tot l' imaginable pot ser somniat, però

fins i tot el somni més inesperat és una endevinalla que amaga un desig o bé el seu revés, una por. Les ciutats, com els somnis, són bastides de desitjos i de pors, encara que el fil discurs sigui secret, les seves regles absurdes, les perspectives enganyoses i cada cosa n' amagui una altra

- També les ciutats creuen que són obra de la ment o de l' atzar, ni l' una ni l' altre basten per tenir els seus murs. D' una ciutat no gaudeixes les set o les setanta-set meravelles, sinó la resposta que dóna a una pregunta teva."

No us sembla, doncs, que aquesta aposta de les idees és la que hem de bastir a partir d' ara, si volem que la nostre ciutat sigui la dels somnis?

De fet, aquestes paraules, tot això que us acabo de dir, no explica res més que una petita i gran història d' amor que jo tinc amb la meva ciutat, perquè en ella hi han les meves arrels i on avui enyoro a aquells a qui ja no tinc al meu costat, però que resten sempre amb mi. I per això crec que la millor manera de desitjar-vos que aquests dies, a més del retrobament que sempre significa amb les persones estimades, amb la família, deixar-vos dites les paraules d' una Història d' amor que va escriure la nostra admirada i avui plorada Mª Àngels Anglada:

**Va començar a l' ombra de plàtans i til.lers
Ciutadans, i al vell claustre que enjoiaven cireres
Un cop l' any, i ginesta.**

**Durava encara quan,
Campaneta de plata, la veu clara dels néts
Ens abocava a doll l' aigua de la infantesa
Als càntirs del record, i la tendresa nova
Amb frescor de rosada pellava les ferides
Del temps.**

**Encara dura, com una melodia
Trobada en vells papers, i no sencera,
Adaptada amb esforç, perquè no es perdi
Per a veu i record.**

VISCA LES FIRES I FESTES DE LA SANTA CREU 1999.

Figueres, 30 d' abril de 1999.